

06.11.2023

5-А-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Українські землі на картах упродовж історії.

Мета уроку: ознайомити учнів зі змінами територіальних меж України; розвивати вміння користуватися історичними картами, читати їх; виховувати інтерес до історії.

Актуалізація опорних знань

Бесіда

Історична карта це-

Чим відрізняються історичні карти від географічних?

Як називаються умовні позначення на карті?

Про що розповідають умовні позначення на карті

Мотивація навчальної діяльності

Міркуємо!

У якому році Україна здобула незалежність?

До складу яких держав входили українські землі упродовж історії?

Вивчення нового матеріалу

Мистецтво укладання карт виникло давно. Ще за первісної доби люди намагалися створити зменшені копії довкілля — карти. У давнину найвідомішим

картографом (людина, яка створює карту) був давньогрецький учений **Клавдій Птолемей** (бл. 87–165 рр.). Протягом багатьох століть його карти використовували мандрівники та вчені.

Карта Птолемея створена в 150 році до н.е. відображала відомості України

Створення карт — копітка праця, яка потребує спеціальних знань і навичок. На початку XX ст. виникла навіть окрема допоміжна історична дисципліна — історична картографія. Вчені-картографи займаються укладанням історичних карт і атласів (збірників карт), а також досліджують стародавні карти й історію створення карт.

Першою картою, яка відображала українські території від Дніпра на схід і на південь до Чорного й Азовського морів, стала навігаційна морська карта Чорного моря, що була укладена італійським картографом Аньєзе Баттістою в середині XVI ст.

Хвилинка відпочинку (руханка)

<https://youtu.be/foFUavVgKg4?si=-T7KDsWBtUHewBc4>

Першу детальну карту України створив у XVII ст. французький інженер **Гійом Левассер де Боплан**. На карті відображено 993 населених пункти, 160 річок. До своїх карт Боплан підготував книгу «Опис України». Книга Боплана ознайомлювала європейців із природою, географією України, побутом і звичаями українців.

Генеральна карта України
Гійома де Боплана

Територія сучасної України формувалася упродовж віків і набула остаточних контурів у XX ст. Україна — найбільша за площею держава Європи. Вона має вигідне географічне положення.

Діємо: практичні завдання

1. З якими країнами межує Україна.
2. Назвіть столиці провідних країн Європи.
3. Назвіть країни Європейського Союзу, до яких громадяни України можуть приїжджати вільно, без візи.

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Бесіда

- На яких давніх картах зображено територію України?
- Як змінювалися уявлення про українські землі з часом?
- Яку інформацію може надати нам історична карта?
- Назвіть східнослов'янські племінні союзи, що були предками українців.
- До складу яких держав входила територія сучасної України?
- Чому розташування України вважається вигідним?
- Чому сучасні карти є точнішими за давні?

Перегляньте відео: <https://youtu.be/yiAix-grkHM?si=MptomWcjoamKsT5a>

Домашнє завдання:

- Прочитайте §13 у підручнику за посиланням: <https://drive.google.com/file/d/1nzOqG1ev1LXMa4XDZdWBgbUIQIdYx7WO/view>

- Розгляньте карту, запишіть історико-етнографічні регіони України.

Завдання надсилайте на освітню платформу Нитан або ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!